

**Sammanställning av en enkätundersökning
avseende läget i PRIO-kommunerna i
utbildningsomgång 1-3**

April 2014

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	sid 3
2	Inledning	sid 4
3	Kommuner som besvarat enkäten	sid 4
4	Antal skolor samt typ av skolor	sid 5
5	Antal elever och personal på skolorna	sid 6
6	I vilken fas befinner sig skolorna	sid 6
7	Vilka beslut om framtiden för PRIO finns i kommunerna	sid 7
8	Hur många förändringsledare har man i kommunen	sid 8
9	Vilken tid har förändringsledarna för sitt uppdrag	sid 9
10	Hur blir PRIO mottaget	
	A Av personalen	sid 10
	B Av skolledningen	sid 11
	C Av kommunens ledning	sid 11
11	Hur har föreslagna utvecklingsområdena upplevts av personalen	sid 12
12	Vilka är de mest förekommande utvecklingsområdena	sid 12
13	Avslutning	sid 13
13	Bilaga: Enkäten	sid 14

Hur har PRIO utvecklats i de deltagande kommunerna?

1 Sammanfattning

Denna sammanställning bygger på enkätsvar från 25 kommuner från de tre första utbildningsomgångarna som SKL genomfört för förändringsledare. Glädjande nog har det varit 100 %-ig svarsfrekvens.

I dagsläget når PRIO 35 kommuner som utgör 31 % av rikets befolkning, med en god blandning av stora och små kommuner. Den geografiska spridningen är också mycket bra med deltagande från Kiruna i norr till Malmö i söder.

Det finns ingen kommun som bestämt sig för att sluta använda PRIO. I de kommuner som deltagit längst tid har alla beslutat gå vidare med alla kommunens grundskolor alternativt de grundskolor som så önskar. I övriga kommuner finns liknande inriktningar men av naturliga skäl har man ännu inte tagit definitivt beslut.

Spridning sker till fler skolor än de två som varje kommun inlett med. Har ökat från cirka 50 skolor till i dagsläget 79 skolenheter.

Antalet förändringsledare har ökat eftersom flera kommuner har valt att genomföra utbildning på egen hand.

Det vanligaste är att förändringsledarna har tidsbegränsade anställningar med 50 % på årsbasis.

Prio har mottagits mycket positivt/positivt i alla kommuner av personal, skolledare samt kommunens ledning.

Personalen har upplevt att de utvecklingsområden som tagits fram via kartläggningen har en mycket god/god överensstämmelse med deras egen uppfattning vilket indikerar att verktyget håller god kvalitet.

De mest frekventa utvecklingsområdena är

- Kollegial handledning (benämns ibland coaching alt kollegialt lärande)
- Möteseffektivitet och mötesstrukturer
- Gemensam planering

2 Inledning

SKL har med start i januari 2013 inbjudit kommuner att delta i utbildning av förändringsledare för att få kunskap om samt tillgång till PRIO-verktyget.

Fyra utbildningsomgångar har genomförts, sammanlagt 33 kommuner har deltagit. Utöver detta har en särskild utbildning genomförts för Linköping kommuns gymnasieförvaltning.

En enkät har skickats till kommunerna i de tre första utbildningsomgångarna, vilka kommuner framgår av listan nedan. Enkäten finns som bilaga till rapporten. Omgång 4 har ännu inte avslutat sin utbildning varför de inte blivit tillfrågade vid detta tillfälle, vilket även gäller Linköpings gymnasieförvaltning eftersom denna utvärderas i särskild ordning.

Redovisningen har till avsikt att ge en allmän bild. På grund av detta redovisas situationen i enskild kommun endast undantagsvis.

3 Kommuner som besvarat enkäten

Följande kommuner har fått möjlighet att besvara enkäten. Glädjande nog har alla svarat vilket i sig är en indikation på att satsningen mottagits positivt. Av naturliga skäl har kommunerna kommit olika långt beroende av hur länge man deltagit. Därför har kommunerna i omgång 3 inte avkrävts svar på alla frågor vilket framgår av sammanställningarna av svaren.

	Omgång 1	Omgång 2	Omgång 3
	<i>Utbildning 1301-1304</i>	<i>Utbildning 1304-1309</i>	<i>Utbildning 1401-1404</i>
	Boden	Karlshamn	Falkenberg
	Borlänge	Kiruna	Malmö
	Gävle	Kristianstad	Uppsala
	Kalmar	Mora	Västerås
	Umeå	Nybro	Karlskrona
	Luleå	Nykvarn	Sollentuna
	Motala	Sjöbo	Nacka
	Strängnäs	Storuman	
	Landskrona	Vimmerby	
Antal invånare	551 365	224 099	928 716

Kommentar: Omgång 4 har som nämnts ännu inte avslutat sin utbildning men kommer igång med arbetet efter sommaren. I denna omgång ingår följande åtta kommuner: Härjedalen, Laholm, Ljungby, Ludvika, Sundsvall, Vallentuna, Vara, Vänersborg. Det sammanlagda invånarantalet i dessa kommuner är 268 259.

Deltagande kommuner i SKL:s fyra utbildningsomgångar utgör 20% av hela riket. Om man även räknar med Stockholms stad och Linköpings kommun är andelen 31%.

Man kan notera att i omgång 3, samt i viss mån i omgång 1, samlats flera större kommuner medan de övriga omgångarna innehåller något mindre kommuner. Det medför också att skolornas storlek varierar. Det är inga skillnader i användningen av verktyget däremot kan det påverka förändringsledningens metodik och arbetssätt.

4 Antal skolor samt typ av skolor

I denna tabell redovisas antalet skolor samt vilka årskurser dessa skolor omfattar.

	F-3	F-6(5)	6(7)-9	F-9	4-9	Gy	Totalt
Omgång 1	3	19	7	10	2	2	43
Omgång 2		14	2	7			23
Omgång 3		5	4	4			13
Totalt	3	38	13	25	2	2	79

Kommentar: Efter genomförd utbildning startar man med två skolor i varje kommun, i något enstaka fall börjar man med tre enheter. Utifrån detta ser man att det skett en stor spridning i omgång 1 där ytterligare cirka 25 skolor kommit igång utöver de ursprungliga. En viss spridning kan även noteras i omgång 2 medan man i omgång 3 startat med två skolor per kommun. I en kommun i omgång 3 har man valt enbart en större skola. I genomsnitt är 4,8 skolor/kommun involverade i omgång 1 medan motsvarande mått för omgång 2 är 2,5. Spridningen på olika typer av skolor är god.

I de flesta kommuner hålls samtliga rektorer informerade om satsningen vilket underlättar framtida spridning.

Några har tagit med gymnasiet vilket fler kommuner är intresserade av, intresse finns även för ett PRIO-verktyg för förskolan. Verktöget är ursprungligen utformat för grundskolan men har anpassats för användning även inom gymnasieskolan.

5 Antalet elever och personal på skolorna

	Elever	Lärare	Fsk/F-ped
Omgång 1	13 801	1021	338
Omgång 2	6484	578	171
Omgång 3	5485	499	125
Totalt	25 770	2 098	634

Kommentar: Den genomsnittliga PRIO skolan har 326 elever med 27 lärare och 8 personal från förskoleklass/fritidshem. Kommunerna i omgång 3 har i sitt val av skolor avvikit från genomsnittet. Deras skolor har 422 elever samt 38 lärare och 10 från förskoleklass/fritidshem. Troligen en effekt av att omgången består av större kommuner.

6 I vilken fas befinner sig skolorna?

Genomförandet av PRIO på en skola är indelad i fyra olika faser

- Förberedelsefas
- Kartläggningsfas
- Lokal anpassningsfas
- Genomförande

Av tabellen nedan framgår i vilken fas skolorna i de tillfrågade kommunerna befinner sig.

	Förberedelse- fasen	Kartläggnings- fasen	Lokal anpassningsfas	Genomförande- fasen
Omgång 1	5	4	11	23
Omgång 2		2	4	17
Omgång 3		13		

Kommentar: De 40 skolor som kommit till genomförandefasen kan sägas vara i princip klara. Under denna fas lämnar förändringsledarna skolan nästan helt, endast viss uppföljning sker.

På mindre skolor förekommer det att den lokala anpassningsfasen samordnas med genomförandefasen.

7 Vilka beslut om framtiden för PRIO finns i kommunerna?

	Omgång 1	Omgång 2	Omgång 3
Alla enheter, även gymnasiet	2		
Alla grundskolor	4	4	
Alla grundskolor som vill	3	1	
Inga fler skolor			
Inget beslut finns		4	7
Vet ej			

Kommentar: Föga överraskande finns ett mönster att man inledningsvis avvaktar med beslut om framtiden. I omgång 1 har alla kommuner bestämt sig för en strategi inför framtiden medan det är fler i övriga omgångar som ännu ej tagit ställning.

Det finns ingen kommun av de 25 tillfrågade som bestämt sig för att inte bjuda in fler skolor, vilket är glädjande.

Verktyget är anpassat och utprovat så att det också går att använda på gymnasiet.

Förutom Linköping har även Borlänge valt gymnasieskolor. De har också tillsammans med Boden målsättningen att alla enheter på grundskola och gymnasium ska delta.

Några anger att PRIO-verktyget rekommenderas/ används när skolor har behov av stöd i sin utveckling.

8 Hur många förändringsledare har man i kommunen?

På utbildningen finns plats för två förändringsledare från varje kommun. För de som så önskar har möjlighet funnit till en extra plats. Denna möjlighet har utnyttjats av 3 kommuner i omgång 1 samt två kommuner i omgång 3. Därför har det i de tre omgångarna utbildats totalt 54 förändringsledare. Därutöver finns 17 förändringsledare med i den pågående utbildningsomgången samt sex utbildade förändringsledare inom Linköpings gymnasieförvaltning.

Den utbildningsplats extra som vissa kommuner utnyttjat har antingen använts till en person som ska fungera som projektledare i framtiden eller för att kunna hålla ett högre tempo i utrullningen av verktyget i kommunen.

Med undantag av några enstaka som fått andra uppdrag finns alla förändringsledare kvar. Det är vanligt att förste lärare används som resurs i arbetet med PRIO.

Fyra kommuner i omgång 1 samt en kommun i omgång 2 har utbildat egna förändringsledare för att man anser det behöver gå lite fortare. I något fall har utbildningen syftat till att ersätta en person som fått annat uppdrag.

Utbildningen av egna förändringsledare genomförs i kommunen på egen hand.

9 Vilken tid har förändringsledarna för sitt uppdrag

	Omgång 1	Omgång 2	Omgång 3
100 %	5		
75-99 %			
51-74%	3	2	
50 %	10	12	14
< 50%	7	5	1

Kommentar: Det vanligaste är 50 % som är en rekommendation från SKL. Förändringsledarna i Boden är tillsvidareanställda som förändringsledare medan övriga är projektanställda. I Vimmerby har de fått treårskontrakt. Endast Nykvarn har nyttjat möjligheten att rekrytera externt.

10 Hur blir PRIO mottaget

Här presenteras tre tabeller med resultat av mottagandet från personal på skolorna, skolledningen samt kommunens ledning. Vissa kommuner har angivit två alternativ, eftersom mottagandet varierat. Detta förklarar att antalet svar skiljer sig från antalet kommuner på några ställen

A Av personalen

	Omgång 1	Omgång 2	Omgång 3
Mycket positivt	2	1	1
Positivt	7	9	4
Varken eller			2
Negativt			
Mycket negativt		1	

Kommentar: På en enda skola har PRIO mottagits mycket negativt av en grupp lärare. Genom PRIO har en situation som funnits länge kommit upp till ytan och kan därmed bearbetas.

B Av skolläring

	Omgång 1	Omgång 2	Omgång 3
Mycket positivt	8	5	4
Positivt	1	5	3
Varken eller	1		
Negativt			
Mycket negativt			

C Av ledningen i kommunen

	Omgång 1	Omgång 2	Omgång 3
Mycket positivt	5	5	2
Positivt	4	4	4
Varken eller			1
Negativt			
Mycket negativt			

Sammanfattande kommentar: Som framgår av tabellerna är det ett mycket positivt mottagande. Man kan också konstatera att det är mest positivt i de kommuner som deltagit den längsta tiden. Detta faktum är en positiv faktor för att PRIO kommer att vara ett användbart verktyg under lång tid.

11 Hur har föreslagna utvecklingsområden upplevts av personalen?

Med hjälp av enkäter, intervjuer, tidslogg samt observationer identifieras skolans styrkor och svagheter. Med utgångspunkt från det material som kommer fram föreslås tre utvecklingsområde som presenteras för personalen. Frågan gäller hur dessa överensstämmer med personalens uppfattning. Omgång 3 har inte hunnit till detta moment och redovisning saknas därför av naturliga skäl. Även här har en kommun redovisat olika uppfattningar från sina skolor.

	Omgång 1	Omgång 2
Mycket god överensstämmelse	5	3
God överensstämmelse	4	7
Varken eller		
Dålig överensstämmelse		
Mycket dålig överensstämmelse		

Kommentar: Överensstämmelsen får anses vara mycket god

12 Vilka är de mest förekommande utvecklingsområdena

Varje kommun fick möjlighet att ange högst fyra vanliga utvecklingsområden som kommit fram. En sammanställning av dessa visar att tre områden är överlägset mest frekventa

- Kollegial handledning (benämns ibland coaching alt kollegialt lärande)
- Mötess effektivitet och mötesstrukturer
- Gemensam planering

Kommentar: Utöver dessa tre utvecklingsområden finns ett stort antal som är specifika för den skola som kartlagts.

Av dessa förekommer några på fler än en skola, nämnas kan

- Uppföljning av resultat
- Kultur och attityder

13 Avslutning

Resultatet av denna uppföljning indikerar att lärare önskar sig effektivare användning av tiden samt mera samarbete med kollegor i form av gemensam planering och kollegialt lärande. Utvecklingsområdena som framkommer under kartläggningen mottas positivt eller mycket positivt när de presenteras. Eftersom dessa områden visat sig vara viktiga i skolor och skolsystem som lyckats, finns goda förutsättningar att utveckla verksamheten med hjälp av PRIO. Resultatet är också en indikation på att de verktyg som används under kartläggningsfasen kan på ett utmärkt sätt ringa in en skolas styrkor och svagheter.

Bilaga 1

Hur är läget med PRIO i din kommun?

Kommun:

Uppgiftslämnare:

1 Kvantitativa uppgifter

Fyll i tabellen nedan med hjälp av förklaringarna som finns under tabellen. När det gäller antalsuppgifterna är det inget krav på exakt antal. Endast den personal som varit involverad i utvecklingsarbetet ska räknas med, t.ex antalet personal inom för/fri ska inte anges om de inte varit med. Om inte antalet rader räcker så får du på egen hand utvidga tabellen

Skolans namn	A	B	C	D	E	F	G

- A Vilka årskurser finns på skolan, F-3, F-6 7-9 etc
- B Antal elever på skolan
- C Antal lärare
- D Antal personal på fridtidshem/förskoleklass
- E Antal övrig personal
- F Antal skolledare

G I vilken fas befinner sig skolan, ange något av nedan angivna alternativ

Fas 0 Förberedelsefasen

Fas 1 Kartläggningsfasen

Fas 2 Lokal anpassning

Fas 3 Genomförande

2 Vilka planer finns för fortsättningen?

Markera med ett kryss på den prickade raden för det alternativ som gäller din kommun

- Alla kommunens skolor skall genomföra PRIO, även gymnasiet
- Alla kommunens grundskolor skall genomföra PRIO
- Alla kommunens grundskolor som så önskar ska genomföra PRIO
- Inga fler skolor ska genomföra PRIO
- Inget beslut finns
- Vet ej

Kommentar:

.....

.....

3 Hur många förändringsledare finns i kommunen?

Markera med ett kryss på den prickade raden för det alternativ som gäller din kommun. Mer än ett alternativ kan vara aktuellt.

- Vi har kvar de ursprungliga förändringsledarna
- Vi har utbildat fler förändringsledare
- Vi har planerat att utbilda fler förändringsledare
- Vi har inga planer på att öka antalet förändringsledare

Kommentar :

.....

4 Förändringsledares tillgängliga tid

Ange vilken tid era förändringsledare har tillgång till för PRIO på årsbasis just nu

- 100 % st
- 75-100% st
- 51-74 % st
- 50 % st
- 50% st

Kommentar :

.....

5 Hur blir PRIO mottaget?

A Gör en skattning av hur PRIO mottas av personalen på de skolor du varit?

- Mycket positivt
- Positivt
- Varken eller
- Negativt
- Mycket negativt

B Gör en skattning av hur PRIO mottas av skolledningen på de skolor du varit

- Mycket positivt
- Positivt
- Varken eller
- Negativt
- Mycket negativt

C Gör en skattning av vilken inställning kommunens ledning för skolan har till PRIO

- * Mycket positivt
- * Positivt
- * Varken eller
- * Negativt
- * Mycket negativt

Kommentarer till dina skattningar:

.....

6 Vad är upplevelsen av de utvecklingsområden som kartläggningen påvisar?

Vad är dein skattning av personalens upplevelse av överensstämmelsen mellan utvecklingsområdena och deras egen uppfattning av skolans behov. Kan endast besvaras om du genomfört Ws2. Har du varit på fler skolor får du göra en sammanfattande skattning

- Mycket god
- God
- Varken eller
- Dålig
- Mycket

Kommentar:

.....

7 Vilka utvecklingsområden är oftast förekommande?

Lista de vanligaste utvecklingsområdena som ni kommit fram till, **högst fyra**

1

2

3

4